

1. L'edifici del Roser i la font del Roser, valors històrics i arquitectònics i usos culturals del paratge.

Baixant pel carrer Cavallers, arribem a l'antic **Convent del Roser**, iniciat el 1660 després que l'orde dels Predicadors de Sant Domènec va ser desallotjat del Turó de la Seu Vella, a conseqüència de la guerra dels Segadors.

El fou acabat definitivament en la restauració dels anys 1735 i 1752. Hi destaca el claustre, bastit amb maó en un estil barroc auster. Aquest edifici, mostra barroca del pas del segle XVII al segle XVIII, ha mantingut, des de la seva desamortització durant el segle XIX, una llarga tradició com a seu de diversos centres docents i culturals de la ciutat de Lleida. L'any 1835 va ser desamortitzat i l'Estat en va assumir la titularitat i en va cedir l'ús a la ciutat.

Adossada a l'edifici hi ha la Font del Roser o de Cavallers, encastada l'any 1836 en una antiga porta barroca que permetia l'accés directe a la capella. Té elements neoclàssics.

Un espai al servei de la cultura

L'any 1841 allotjà l'Institut de Segon Ensenyament, i el 1842 l'Escola Normal de Lleida. Més tard es convertí en el Museu Arqueològic, en la seu del Cercle de Belles Arts de Lleida, de l'Orfeó Lleidatà, de l'Estudi General de Lleida (estudis universitaris) i, actualment, conté, a part del propi museu, l'Arxiu- Biblioteca Pública Provincial (des de l'any 1970) i l'Escola Municipal de Belles Arts (des de l'any 1986). Donades les necessitats específiques de cada institució, cap espai interior del conjunt arquitectònic conserva encara la seva disposició original, a excepció feta del claustre, l'accés exterior i la sagristia. El Museu d'Art Jaume Morera i l'Escola municipal de Belles Arts hi són ubicats.

El Museu d'art Jaume Morera es va crear el 1914 a partir de les donacions del pintor lleidatà Jaume Morera i Galícia i permet seguir l'evolució de la història de l'art lleidatà des de finals del segle XIX fins a l'actualitat. S'ubica actualment, i des de l'any 1975, a la segona planta de les dues en què fou dividida l'església del convent del Roser, a partir d'una antiga remodelació

Actualment, l'edifici és catalogat com **Element d'Interès Històric Artístic i Arquitectònic** (codi HA), amb fitxa ha-0702, pel Servei de Patrimoni Cultural Històric i Artístic de l'Ajuntament de Lleida, que ve a ser una categoria intermitja de protecció entre el BCINs i els Elements I.

2. Un espai d'afirmació nacional i de voluntat de supervivència.

L'any 1705 s'inicia un nou període d'aixecament de la ciutat de Lleida contra el domini dels Borbons. El 10 de novembre de 1707 les tropes de Felip V entraven a Lleida, la guàrdia de només 2500 homes no havia pogut suportar més el setge de 40000 borbònics, amb la ciutat capitulada l'exercit borbó l'arrasava i pràcticament anihilava tota la vida humana, després d'haver negat als defensors de la ciutat la sortida de les dones i els nens per que es salvessin. Aquell tràgic 1707, el convent va patir un foc provocat per les tropes invasores de Felip V, les quals van executar-hi una multitud de lleidatans que s'hi havien refugiat durant el setge. Una placa recorda el fet a l'entrada de l'edifici.

L'historiador lleidatà Manel Lladonosa i Pujol, en el segons volum de la Història de Lleida, escriu **“ Ni les llars, ni les esglésies parroquials, ni els convents s'escaparen del saqueig general. El bisbe Solís, tan zelós de la casa de Déu, segons els seus panegeristes, i que maleí i excomunicà tota persona desafecta a Felip V, no tingué cap paraula condemnatòria contra els profanadors de temples, ni contra l'assassinat de 7000 lleidatans de ciutat i de comarques indefensos i refugiats al convent del Roser”**, línies després afegeix **“del Convent del Roser dels PP. Dominics només en restaren les parets calcinades, que no sigué obstacle per a que fos ocupat per les companyies que prosseguien la lluita contra la ciutadella”**.

Anys més tard, l'historiador Roberto Fernandez en l'enciclopèdia històrica de Lleida publicada per Pagès Editors, segons el qual l'assalt definitiu es produeix el 12 de novembre diu **“malgrat la soli·licitud d'asil a les esglésies i als convents que van fer els resistents, durant les hores que va tenir lloc el pillatge, els soldats francesos es van deixar veure a plaer. De les set-centes persones acollides a l'església del Roser del convent dels dominics, poques es van salvar de l'espasa de l'exèrcit gal, els seus cossos foren llençats al riu.”**

Un dels protagonistes d'aquells fets, Feliu de la Peña, ho recorda amb aquestes sentides paraules **“no puedo omitir la crueldad de la noticia executada por los franceses al entrar a la ciudad, con la gente de todos estados que se havian retirado a la iglesia del Rosario, pues se pasaron a filo de espada casi todos y fueron muy raros los que pudieron librarse de la cólera francesa.** Sant Felipe justifica aquesta actitud en recordar que, per bé que en primer moments es va concedir-la salvaguarda a monestirs i convents, les continues sortides de la guarnició resistent van causar nombroses baixes a les tropes felipistes, la qual cosa va tenir com a conseqüència l'ordre final de saqueig,. Les tropes borbòniques van aplicar un càstig que servís d'escarment per a la resta de lleidatans i catalans.

Queda clar doncs, l'alt valor simbòlic i emotiu que molts i moltes lleidatanes atribuïm al Roser, valor només equiparable al d'un altre indret en tota la nació, el Fossar de les Moreres. I és per això, que el conjunt de partits polítics, entitats cíviques, culturals, esportives i de tota mena, diada rera diada, pelegrinem al Roser a reafirmar la voluntat de supervivència de la nació i a retre un emotiu homenatge als defensors de la ciutat i a tots aquells que moriren en el setge i en els episodis repressius posteriors.

A l'execució de milers de conciudadans l'acompanyaren altres mesures d'infaust record, amb el decret de Nova Planta (1714) Lleida perd les llibertats, el règim foral

de la Paeria i la Universitat. La Seu Vella, tancada al culte des de 1707, es converteix en quarter militar.

3. El 300 aniversari de la derrota segons el tripartit municipal (1707-2007).

És voluntat manifesta del tripartit la inauguració d'un Parador Nacional a la ciutat de Lleida l'any 2007, tot just un any abans de l'Exposició Universal de Saragossa 2008, intentant aprofitar l'esdeveniment per captar turistes que es desplacin a Saragossa durant els tres mesos d'exposició. El lloc escollit és el ja conegut per tots, l'emblemàtic edifici del Roser, ubicat al Centre Històric de la ciutat.

Altres alternatives han estat descartades per l'equip de govern i pel Ministre Montilla sense argumentar-ne massa els motius, com per exemple el Castell del Templers de Gardeny, un monument catalogat per l'Ajuntament de Lleida com a Bé d'Interès Nacional, i que es troba en un deplorable estat de conservació i amb unes línies econòmiques de restauració i manteniment baixíssimes, abandonat i condemnat a l'imparable pas del temps.

Pla estratègic

L'Ajuntament treballa per aconseguir un parador nacional des de fa tres anys, quan va començar els contactes amb l'anterior executiu central. No obstant, ha estat en els darrers mesos que s'ha concretat en projecte aprofitant el nou pla estratègic de l'empresa pública Paradores de Turismo SA. Aquest pla preveu una inversió de 246 milions d'euros fins al 2008 en l'obertura de nous establiments, reformes i millores en els equipaments. Actualment, l'oferta és de 5.465 habitacions repartides als 90 paradors, que compten amb 4.500 treballadors. El de Lleida serà l'únic nou parador al principat contemplat en aquest pla.

El Roser compta amb més de 8.500 metres quadrats de superfície en tres plantes i podria acollir unes 70 habitacions de luxe, segons les primeres estimacions de l'Ajuntament. El ministre va concretar que serà el mateix Ajuntament de Lleida qui s'encarregarà de contractar el projecte amb càrrec a una partida del pla d'excel·lència turística de la ciutat, que finança el ministeri. L'objectiu és iniciar les obres el 2006 i poder obrir el parador de Lleida el 2008

Picabaralla al govern local pel trasllat del Museu Morera

La confirmació del ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç per obrir un parador a Lleida va provocar la primera picabaralla al tripartit de l'equip de govern municipal, ja que les gestions per a aquest nou atractiu turístic l'ha gestionat molt directament l'alcalde socialista, Àngel Ros. No obstant, el tinent d'alcalde responsable de Cultura, el republicà Xavier Sàez, s'ha mostrat contrari a les obres del parador si abans no es trasllada el Museu Morera. La nova pinacoteca lleidatana està projectada des de fa anys, però es necessiten entre 6 i 8 milions dels quals ara no es disposen. Ros ja ha dit a Sàez que al tractar-se d'un problema de la seva àrea és el responsable de buscar finançament. El regidor d'ERC afirma no acceptarà que durant mesos o anys el fons artístic de la ciutat estigui emmagatzemat a l'espera d'una nova seu. D'altra banda, una desena de joves, alguns amb estelades, van esperar Montilla a l'entrada del Roser i

van reclamar que l'edifici històric sigui patrimoni de la ciutat i obert als lleidatans, com fins ara, en lloc de ser un equipament privat i només a l'abast de persones amb un nivell adquisitiu alt.

En cap cas les picabaralles al tripartit han girat entorn a la conveniència d'aquest tipus d'establiments, ni tant sols sobre la seva ubicació, només es tracta d'un problema de recursos econòmics de la regidoria de cultura, per tal de finançar el trasllat del fons del Museu Morera al seu nou emplaçament, aquest és tot el debat públic que hi ha hagut sobre la qüestió. Per la resta, el silenci és la resposta, sobretot en aquelles dues formacions, teòricament nacionalistes i d'esquerres que comparteixen govern amb socialistes, en definitiva, una mostra més del nacionalisme genoflex d'alguns i de "compromís" amb el valors de l'esquerra d'uns i altres.

Aquest és la trista celebració del 300 aniversari de la caiguda de la ciutat en mans borbòniques que el govern municipal ens reserva, una que ens recordi que seguim sent un poble vençut i indigne dels sacrificis i del martiri dels nostres avantpassats, una celebració que enterri definitivament la memòria històrica dels i les lleidatanes.

4. El Casc Antic, un barri amb greus problemes socials

Es coneguda per tots la política social desenvolupada per l'Ajuntament al Casc Antic de la ciutat, una política social que podriem dir que destaca per la seva inexistència, es tracta més aviat, d'una política estrictament urbanística.

El nou Casc Antic projectat per l'Ajuntament és un barri despersonalitzat i desarrelat del seu passat, on els vestigis anteriors són eliminats per donar pas a edificis moderns, dissenyats per despatxos d'arquitectes de renom i de fora la ciutat i que suposen una forta despesa econòmica. Serveixi com a exemple l'annex projectat a la casa dels artistes, disseny al servei i per a les butxaques de les èlits.

Es conegut també el destí d'una part de la inversió del Ministeri servirà per tal de maquillar els carrers de l'entorn de l'edifici, una actuació que afectarà a un parell o tres de carrers, aquells que l'envolten, caldrà deixar-los pòlits per tal de que cap turista despistat descobreixi que darrera del Parador, existeix un barri degradat, sovint insalubre, amb bosses de marginalitat, amb guettos de població immigrada i amb uns serveis socials limitadíssims.

5. "Paradores Nacionales SA", colpisme i dictadura

Si existeix una veritat inqüestionable en la llarga història de Paradors Nacionals és el fet de ser un producte turístic estretament lligat a les dictadures que han assotat l'Estat espanyol el darrer segle. El concepte parador fou ideat pel rei Alfons XII a principis del segle XX, en temps de dictadura del general Primo de Rivera, amb una idea simple, aprofitar els nombrosos edificis històrics o artístics espanyols difícils de rendibilitzar en l'era moderna per a transformar-los en hotels de luxe. El primer parador inaugurat fou el de Gredos el 1928, en plena dictadura de Primo de Rivera i amb ell comença una tímida expansió en altres indrets de l'Estat.

Posteriorment i ja en ple franquisme, s'impulsen definitivament aquests establiments com a marca turística espanyola. En la pàgina web de la Fundación Nacional Francisco Franco s'hi pot llegir el següent: *“Franco promovió el desarrollo turístico español, actualmente la primera industria nacional. En 1939 no había turismo apreciable en España, pero conforme avanzaron los años el Régimen de Franco acometió esta gran tarea mediante la creación de un Ministerio de Turismo y numerosas medidas políticas de fomento del turismo, destacando la creación de los admirables Paradores Nacionales. La paz y tranquilidad ciudadanas que el Régimen trajo a nuestro país, inexistentes anteriormente, junto con el carácter abierto de los españoles, contribuyeron decisivamente a aumentar los visitantes, sin necesidad de grandes promociones”*. L'explicació, més aviat poc creïble pel que fa a les dades, s'acompanya d'uns documents gràfics on apareix el dictador inaugurant una bona colla de paradors.

L'ara democràta de tota la vida, Manuel Fraga, fou el principal impulsor dels Paradors Nacionals degut al seu càrrec de ministre de Turisme. Aquest, sota la marca *“Spain is diferent”* i a través del *“turismo de sol y playa”* va posar en marxa nombroses campanyes per tal de situar Espanya com a destí turístic. En la seva web d'expresident de Galícia s'hi destaca: *“Hace cuarenta años siendo ministro de Turismo de Franco, le dio un impulso a una red de albergues que ha progresado hasta convertirse en una red hotelera singular con prestigio en todo el mundo”* i continua més avall, referint-se a Fraga, i diu: *“Convirtió a España en la primera potencia mundial en materia turística”*.

És coneguda també la tradició de la cadena hotelera de convertir en les suites dels paradors les habitacions on dormia el Generalísimo quan anava de cacera per diferents indrets de l'Estat. Les cambres més afortunades passaven a anomenar-se suite general Franco. L'empresa però, recentment va fer la reconversió del noms per a esdevenir políticament correcta i les cambres més afortunades han estat rebatejades amb noms tan moderns i apropiats com per exemple suites Alfonso el Batallador, Alfonso el Casto o Don Manuel (Fraga, s'entén), altres amb el de suite el Cardenal, el Prior o el Emperador, i les més monàrquiques amb els de suite el Peinador de la Reina o simplement Reina Isabel.

Serveixi també com a exemple, que en el parador situat a Alcalà de Henares, en el patí d'entrada a l'hotel, en la inscripció d'una placa s'hi pot llegir avui encara: *“La dirección de paradores nacionales financió la reconstrucción de este patio entre 1940 y 1942 de los destrozos sufridos en el mismo durante la guerra de liberación 1936-1939.”* Tot i les reiterades peticions des de la societat civil d'aquella ciutat perquè la placa sigui retirada, l'empresa sempre s'ha negat a fer-ho.

Així doncs, ens podem fer una idea del que simbolitza Paradores Nacionales, l'Espanya imperialista, rànica i casposa de sempre, la que no ens aconseguim mai d'acabar de treure de damunt, i la que alguns ens volen imposar en un indret com el Roser, que històricament si per alguna cosa ha destacat, és pel fet de simbolitzar valors antagònics als anteriors: els valors de la llibertat, la cultura i el record a aquells que han donat la seva vida en defensa de Catalunya. Inclosos els catalans caiguts en la lluita contra el feixisme espanyol, “*guerra de liberación*” segons Paradores Nacionales d'Espanya i no sabem el que, però de ben segur alguna cosa similar, segons el general Mena i la seva troupe.

Tursime d'èlit al servei dels interesos econòmics d'Espanya.

Cadena hotelera propietat del Ministeri d'Industra, Comerç i Turisme, es tracta doncs, d'una empresa privada però de capital públic. Disposa d'un total de 91 hotels ubicats arreu de l'Estat espanyol, la majoria d'ells en indrets singulars d'alt valor arquitectònic i cultural, amb un oferta turística de luxe adreçada a uns pocs privilegiats i amb preus prohibitius per a la majoria de la població. Com a exemple, i és comuna la pràctica del golf en molt d'ells.

En total són 9 els hotels que l'empresa té ubicats en l'actualitat arreu dels Països Catalans, en concret a Cardona, Aiguablava, Benicarló, Orpesa, el Saler, la Seu d'Urgell, Vic, Tortosa i Javea. I dos a la Vall d'Aran, als municipis d'Arties i Viella.

Es tracta a més a més, d'un producte “cultural” i turístic uniformador i profundament espanyol, on no hi és reconeguda la cultura, ni la llengua pròpies de les nacions on s'ubica, i molt menys encara la indiosincràcia dels pobles que conformen l'estat, l'espanyol és la llengua comuna i única en els seus serveis i el seu univers simbòlic és l'Espanya una. És doncs, un producte turístic al servei dels interesos econòmics i polítics espanyols, i per tant contrari als interesos nacionals i de classe del nostre poble.

És també una mostra més de la terciarització de l'economia lleidatana, mentre es desmantella la poca indústria existent a les nostres comarques i l'agricultura retrocedeix a marxes forçoses, el sector serveis és l'única opció que l'administració ens ofereix. El balneari de turistes europeus en que volen convertir la mediterrània, ves per on, també passa per Lleida.

Més sobre Paradores Nacionales SA

Objetivos i estructura

Actualmente constituye el objeto social de Paradores de Turismo de España, S.A., la gestión y explotación de la red de establecimientos e instalaciones turísticas del Estado, así como la realización de otras actividades íntimamente relacionadas con el objetivo expuesto que el Instituto de Turismo de España (Turespaña) pueda encomendarle.

Es decir, el capital social de la empresa es cien por cien de titularidad pública, quedando reservada a la misma la gestión hostelera, no la propiedad de los edificios, que pertenece, en su mayoría, al Patrimonio del Estado.

Por tanto, el objetivo estratégico se centra en ser una Sociedad de gestión hostelera que ocupe un puesto de indiscutible liderazgo en los servicios y oferta de calidad, que actúa en los segmentos del mercado coherentes o en sintonía con la política turística global del Estado español. Una realidad de hoy, que permite a Paradores afrontar los retos del futuro con la tranquilidad de contar con una eficaz organización al servicio

de los clientes, es la posición de liderazgo que ocupa dentro del sector turístico español.

Annex 1. La Catalogació de l'edifici.

Art. 242 Elements d'Interès Històrico-Artístic i Arquitectònic, clau HA

Comprenen els elements del Catàleg que mantenen un valor històrico-artístic arquitectònic en sí mateixos, i que no tenen la consideració de BCIN's.

Els bens Elements d'Interès històrico-artístic i arquitectònic, clau HA inclosos en el Catàleg que no han estat declarats Bens Culturals d'Interès Nacional (BCIN) passen a tenir consideració de Bens Culturals d'Interès Local segons la disposició addicional primera de la Llei 9/1993 del Patrimoni Cultural Català.

Com a conseqüència de l'expressat anteriorment, aquestes normes regulen les formes d'actuació sobre els elements, les condicions d'aquestes actuacions, la regulació d'usos i el control sobre l'adequació de les operacions en els entorns definits dels elements.

El fi d'aquestes normes és preservar els valors físics pels quals aquests elements són objecte de catalogació i permetre al mateix temps actuacions en ells, sempre que no els malmetin

Per als elements del Catàleg es podran formular estudis de detall dins de l'àmbit de cada un d'ells amb les següents condicions:

- a) L'edificabilitat resultant no serà major que la que assenyali el Pla General en cada zona. En cas que l'element original sigui inclòs en el catàleg amb clau HA (històric-artístic) i superi aquesta edificabilitat, es considerarà com a límit la de l'element original.
- b) Que la finalitat de l'estudi de detall es justifiqui des de l'adequació de la intervenció a la problemàtica urbana soferta per l'element.
- c) Que es justifiqui la compatibilitat de les noves volumetries amb les preexistents de l'element en concret.

Així mateix es podran formular estudis de detall per parcel·la amb la finalitat d'efectuar propostes d'una millor integració arquitectònica de les edificacions a l'element. Per a tal efecte se seguiran les determinacions establertes al Pla General i es mantindran dins de l'esperit i objectius d'aquest pla